Doniesienia

Towarzystwa gospodarcz. zaliczkowego Bielsko-Bialskiego.

Wychodzą raz w miesiącu. — Dla członków bezpłatnie.

Cena Inseratu za artykuł 10 ct.

Nr. 5. **Bielsko-Biała. 19. Grudnia.** **1895.**

Bilans.

Liczba członków: 81.

Wpłacone udziały: 1145 z kwotą . . .		28.875 zł.	
Conto gospodarczych środków pomocniczych		5048 „	06 ct.
„ procentów		43 „	41 „
Agio Conto		12 „	38 „
Razem . .		5103 zł.	85 ct.
Od tego potrącić:			
Conto ogólnego zarządu . . .	1859 zł 48 ct.		
„ wydatków	519 „ 84 „	2379 zł.	32 ct.
Zysk . .		2753 zł.	24 ct.

Znajdujący się w magazynie w zapasie towarów.

Zmiana statutów.

Donosimy, iż § 44 statutów stowarzyszenia zmienionym został następnie:

Członkowie są zobowiązani ręczyć za zobowiązanie stowarzyszenia — temuż, jako też bezposrednio wierzycielom stowarzyszenia w miarę postanowień ustawy dla stowarzyszeń z ograniczoną poręką t. j. wrazie likwidacyi ręczyć podwójną kwotą swej wkładki (§ 76 art. z 9 kwietnia 1873, Nr. 70 Dz. p.p.)

Zakupno Saletry chilijskiej.

Ze względu, że spodziewać się należy iż co do tego artykułu podwyżka cen nastąpi, a zakupiwszy po nader korzystnej cenie większą ilość tej saletry — upraszamy szanownych członków, by w celu umożebnienia efektowania zamówień zechcieli nam podać odnosną przez nich pobrać się mającą ilość, zwłaszcza że zamówienia tylko w tym porządku w jakim nadejdą, o ile starczy zakupiona ilość uwzględnić będziemy mogli. Dostawa nastąpi najpóźniej do 15 marca 1896.

Upraszamy także panów produkujących buraki, by zechcieli potrzebną im saletrę chilijską od nas pobrać.

Otręby żytnie i pszeniczne.

Ceny obu tych artykułów podnoszą się, — co nas powoduje zwrócić uwagę tych szanownych członków którzy się nie zaopatrzyli w dostateczny zasób — by artykuły te zawczasu zamówili.

Z poręczeniem za czystość kosztują dziś otręby żytnie na miejscu w Bielsku (dworzec) 4·zł. 25 ct., otręby pszeniczne z dworca koleji Dziedice-Oświęcim 4 zł. 15 ct. za 100 Kg. bez gwarancyi.

Koce i gunie.

Szczególną uwagę zwracamy szanownych człónkow na te artykuły, z których u nas na składzie zbiór wzorów się znajduje, a które pod względem jakości i ceny wszelkim wymaganiom odpowiadają.

Ocele do podków.

Mamy na składzie różne numera ostrych i tępych oceli do podków.

Przepisy przy poborze prób sztucznych nawozów.

Pobierając próbki nawozu sztucznego wcelu analizy należy przestrzegać następujące przepisy:

Pobór próbki ma nastąpić bezposrednio po nadejsciu przesełki na stacyi kolejowej adresata w przytomnosci dwóch bezparcyalnych świadków, i to ze środka każdego piątego lub dziesiątego worka, w każdym razie z najmniej sześciu worków i o ile możności szydłem próbierczym przy tem należy wyłączać takie worki, które podczas transportu zostały uszkodzone lub zmoczone. — Próbki poszczególne należy ściśle pomieszać na suchej podkładce i tak otrzymaną próbkę przeciętną zapakować we trzy słoje. Każdy słój należy starannie zamknąć i opieczętować i prawidłowe powzięcie próbek dać sobie potwierdzić pisemnie przez swiadków.

Tylko takie próby zostaną uznane za odpowiednie, które wedle powyższych wskazówek pobrano. — Jednę z owych próbek przeciętnych należy wysłać dotyczącej stacyi doswiadczalnej, drugą w razie dyferencyi należy wysłać nam przy dołączeniu wystawionego przy poborze próby przez swiadków — atestu. Trzecia próbka zostaje w rezerwie w rękach towar odbierającego. —

Atest ma brzmieć:

„Że próba z wagonu Nr. załadowanego w dniu ze stacyi
„z właściwą dokładnością pobraną została, poswiadczamy niniejszem

(Data i miejsce) (Data i miejsce)

(podpis) (podpis)

Nadsełanie listów frachtowych.

Zarząd stowarzyszenia uprasza swych członków, by zechcieli natychmiast nadesłać wszystkie w ich ręku się znajdujące listy frachtowe — zamierzamy bowiem przesłać takowe do rewizyi do Wiednia — a uzyskany ewentualnie zwrót nadpłaconego frachtu — zostanie pojedyńczemu członkowi w przypis wstawiony.

O karmie karpi łubieniem.

Stawy „średnia Dębina“ o 68 morgach obsadzony $55^1/_2$ kopami 2let. $45^1/_2$ kop. jednorocz. narybkiem
„niżnia Dębina“ o 62 morgach obsadzony 67 kopami 2let. 80 kopami jednorocz. narybkiem
„Pław“ . . . o 30 morgach obsadzony 30 kopami 2let. 40 kopami jednorocz. narybkiem

razem 160 morg —

były żywione w czasie od 25 kwietnia do 16 wrzesnia — w całości 137 g. łubiny.

W porównaniu z przeciętnym przyrostem 10letnim — okazał się tegoroczny przychod większym o 60.37 Ct. — Aczkolwiek ten cały przyróst zwiększony nie należy wyłącznie przypisać owej karmie — gdyż lato nadzwyczajnie korzystnie do wzrostu ryb się przyczyniło — to przecież przypisując tej ostatniej okoliczności co najwyżej $^1/_3$ przyrostu, okaże się, że karma łubiną nadzwyżkę 45.28 Ct. spowodowała.

Liczmy przeciętną cenę centnara ryb po zr. 26.—
„ „ „ łubiny za 100 ko. po zr. 5.60 — to się okaże

45.28 a fl. 26 = fl. 1177
137 × 5 fl. 60 = fl 767

rożnica fl 410 wynagradzająca mozoły i koszta sprawienia aparatu warowego. — W każdym razie, a nawet gdyby żadnego czystego zysku wydobyć nie można było, będę karmę uporczywiej kontynuować — gdyż tylko w taki sposób odpowiedzieć można korzystnie podwyższonym żądaniom co do jakości karpi stołowych.

Pozostaje mi jeszcze obznajomić ze sposobem karmienia, i przedewszystkiem zwrócić uwagę, ze łubina powinna być wrzuconą w staw w możliwie zmiękczonym i napęczniałym stanie, że atoli błędnem by było, sprowadzić ten stan zwykłem namoczeniem w zimnej albo w ciepłej wodzie. —

Wiadomo, że odgoryczeniem wskutek fermentacyi kwasu mlecznego, które nam nadogodniejszem się zdaje — do 15 % Proteiny się gubi natomiast przez parowanie około 2 %.

To mnie spowodowalo — ze względu na większą potrzebę, sprawić kocioł warzelniany o 2 parowcach z nakładem 400 fl. — Te parowce mają podwójne dno, takowe napełnione zostają naprzemian — i wcisnienie pary następuje w przedział obu den. — Wyźnie dno jest przetakowato podziurowione, aby para przechodzić a woda skapiająca odchodzić mogła. Dwugodzinne sparowanie wystarcza w zupełności dla naszego celu — dla mniejszych gospodarstw zalecam parowiec karmienny patentu „Reuss“ albo „Ventzi“, które za pośrednictwem stowarzyszenia sprowadzone być mogą.

W. Heinisch.

Obchodzenie się z nawozem stajennym.

jakim zmianom ulega nawóz przy zachowku? — Jak wiadomo następuje gnicie bardzo szybko, szczególnie w ciepłej porze roku. Do gnicia potrzebne są małe żyjątka tak zwane bakterye, których wątki znachodzą się wszędzie w powietrzu i

rozwijają się mniej więcej pod wpływem powietrza, wilgoci i gorąca, aby się żywić gnijącemi organicznemi materjami i takowe w formie gazu napowrót wyziewać. Przy gniciu tworzą się następujące mniej więcej ulotne gazy: para wodna, kwas węglowy, amoniak, kwas saletrowy i wolny azot. Amoniak jest nader ulotny i wyparowuje w powietrzu w większej części w połączeniu z kwasem węglanym. Przy dostatecznem przystępie powietrza do gnoju i gnojówki — i wskutek pewnych bakteryi zamienia się część amoniaku w nie ulotny kwas saletrowy, która atoli nie długo egzystuje, lecz rozłożoną zostaje innymi saletrożerczemi bakteryami w wolny ulotny azot i parę wodną. —

Ilość straconego w ten sposób azotu jest o tyle znaczniejszą, o ile gorzej z nawozem się obchodzi. Mianowicie największą stratę sprowadza gnicie pod wodą.

Już w czasie leżenia nawozu w składzie na podwórzu jest przetwór saletrowy i następujące potem zniszczenie saletry bardzo znaczne, szczególnie jeżeli nawóz za wolno jest ułożony, wyschnie i powietrze na niego żwawiej oddziaływać może. Szczególnie przy nawozie końskim i owczym (tak zwanych gorących rodzajach nawozu) bywają tym procesem spowodowane straty bardzo duże — jeżeli się nie dodaje nawozowi zaraz z początku odpowiednych srodków konserwacyjnych. Te straty ammoniaku i azotu, które ponosi opieszały gospodarz, są znącznie większemi, niżeli się domyślamy, równają się one kapitałowi, który traci gospodarz corocznie, gdyż jak wiadomo jest azot najważniejszą i najdroższą materyą pożywczą — która doprowadzoną być ma co kilka lat w większych ilościach.

Mniej dotkliwszą dla gospodarza jest strata w kwasie węglowym i parze wodnéj — pod któremi cierpi wiele gnijący nawóz, gdyż kwas węglowy przejmują rośliny z powietrza, a jako środek pokarmowy w glebę przeniesiony jest bez ważnego znaczenia. Atoli wszelkie straty azotu należy przy obchodzeniu się z nawozem omijać — w każdym razie starać się je zmniejszać. Co do ammoniaku wiemy już dawno, że takowy zatrzymanym być może wsypem gruzu turfowego — przymieszką do gnoju gipsu i witriolu żelaza, ale przeciw stratom wolnego azotu, które powodują saletrożercze bakterye — byliśmy dotąd bezradni, aż dopiero udało się profesorowi w Bonn, doktorowi Stutzerowi, stracić saletrożerców użyciem lekkich kwasów. — Według doświadczeń przez Stutzera przedsięwziętych — wystarczała przymieszka tylko 0,06 do 0,2 proc. kwasu fosforowego w formie nadfosfatu, do zniszczenia owych złoczynców. — To są prawdziwe dane, prowadzące do racyonalnego obchodzenia się z nawozem.

Relacye spiritusowe.

4 Listopada	do	9	Listopada	fl.	14·85—15·05
11 ,,	,,	16	,,	,,	14·75—14·90
18 ,,	,,	23	,,	,,	14·70—14·90
25 ,,	,,	30	,,	,,	14·70—15·—
2 Grudnia	,,	7	Grudnia	,,	15·20—15·—

Za radakcyę odpowiedzialny: **Ludwik Gross, Biała.** Wydawca: **And. Mädler, Biała.**

Z drukarni And. Mädlera w Białej.